

РЕЧ НА ПОЧЕТКУ

На Правном факултету Универзитета у Источном Сарајеву, у згради његовог седишта у Палама, 30. октобра 2021. године одржан је јубиларни, X Научни скуп поводом Дана Правног факултета, са општом темом „Противрјечја савременог права“. Тако је Правни факултет својим још увек недовољно јаким снагама, захваљујући великом хтењу, успео да и ове године одржи традицију, до које му је веома стало, због низа научних и социјалних разлога, међу којима се посебно истиче жеља да тиме допринесе радном и колегијалном повезивању академских правника и правника практичара из што је могуће више различитих држава и националних правних система. Сарадња уместо сепарације и изолације, сучељавање различитих ставова о истом проблему у атмосфери међусобног дијалогског уважавања и разумевања, доприноси бољем међусобном разумевању и бољој сарадњи. Овај, десети по реду, научни скуп све то још једном је потврдио.

Скуп је одржан под тешком сенком непријатног деловања ковида 19, тј. корона вируса, али и у нади да се његово деловање ограничава, због чега је примењен комбиновани начин рад: део аутора присуствовао је сесијама одељења, док је други део учествовао коришћењем *on line* погодности рада, из свог дома или са радног места. Како је већ коме одговарало. И скуп је тако навестио малаксање деловања, ширења и опасности ковида 19, што је за све деловало охрабрујуће и наговештавало је повратак нормалном универзитетском начину рада.

У организацији јубиларног научног скупа Правни факултет није био сам. Као саорганизаори деловали су Међународни савез правника (*Международный союз юристов*), са седиштем у Москви, Европска организација за јавно право (*European Public Law Organization*), са седиштем у Атини, Институт за упоредно право, са седиштем у Београду, Институт за криминолошка и социолошка истраживања, са седиштем у Београду, Српско фискално друштво (Огранак за Србију Међународне фискалне асоцијације / *International Fiscal Association*), са седиштем у Београду, и Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, са седиштем у Београду. Дакле, охрабрујући број установа из иностранства, који су тиме показали да се овај научни скуп цени и изван граница Републике Српске и Босне и Херцеговине, што нас искрено радује.

У раду скупа учествовало је 137 учесника, аутора и коаутора, из 15 држава (Русија, Италија, Немачка, Румунија, Мађарска, Бугарска, Грчка, Аустрија, Индија, Перу, Србија, Северна Македонија, Хрватска, Црна Гора и БиХ са ауторима из Републике Српске и Федерације БиХ) који су усмено саопштили 118 реферата, на руском, енглеском, италијанском, српском, хрватском и бошњачком језику.

На страницама које следе, у Зборнику радова „Противрјечја савременог права“, који се штампа у три тома, на око 1650 страна,

налази се 80 радова од 92 аутора и коаутора из 12 држава (Русија, Италија, Румунија, Мађарска, Бугарска, Грчка, Перу, Србија, Северна Македонија, Хрватска, Црна Гора и БиХ са ауторима из Републике Српске и Федерације БиХ).

Чланци су груписани према традиционалним правним гранама, ради лакше прегледности и лакшег служења појединим томовима, пошто основано сматрамо да ће читаоци бити заинтересовани за чланке из правних грана којима се теоријски или практично баве.

Чланци су рецензирани од стране угледних и компетентних аутора. Сваки рецензент, а њих је било преко стотину, рецензирао је чланак из оне гране права којом се бави и у којој се афирмисао као угледан, уважаван и поштован научник. Уважена је академска хијерархија, тако да није било ниједног случаја да рад аутора са вишим звањем рецензира аутор са нижим академским звањем. То је и залога и јемство квалитета објављених радова, који ће, уверени смо, наћи широк круг својих читалаца и помоћи како у бољем разумевању појединих теоријских ставова, правних института и правних стања, тако и у решавању какве уставноправне, управноправне, међународноправне, грађанскоправне, кривичноправне или привредноправне ствари.

Због свега тога, са искреном радошћу оних који на крају замашног рада получају награду за свој труд, научној и стручној јавности предајемо Зборник радова „Противрјечја савременог права“. Ако читаоци буду имали речи хвале за овај Зборник, или реч покуде, молимо их да нам их саопште. Речи хвале да будемо поносни на свој труд, а речи покуде да би следећи научни скуп био још бољи него претходећи му.

На крају, не зато што је то мање важно, већ што коначно дело краси, нијскреније захваљујемо саорганизаторима на учешћу у организацији, ауторима на учешћу и писменим прилозима, а наставном и ненаставном особљу Правног факултета, без помињања имена са организационом улогом и доприносом, јер би то потрајало, на великом залагању да одржавање скупа протекне у најбољем реду и залагању да светло дана угледа и овај ваистину импресиван зборник.

Проф. др Радомир В. Лукић,

председник Научног одбора X Научног скупа

WORD AT THE BEGINNING

Faculty of Law of the University in East Sarajevo on October 30, 2021 hosted at its seat in Pale the jubilee tenth Scientific Conference to mark the Day of the Faculty of Law with a rather overarching theme: „Contradictions of the Contemporary Law“. Owing to its fierce determination, a small in number but immensely enthusiastic team of faculty members succeeded in continuing tradition they hold very dear to them for a number of scientific and social reasons, among which stands out a desire to contribute to professional and collegial liasion of scholars and legal practitioners from as many countries and legal systems as possible. Cooperation rather than separation and isolation; Confronting views on the same issues in an atmosphere of shared appreciation and respect promotes better understanding and closer collaboration. This tenth Scientific Conference has once again confirmed these facts.

The Conference was held in the shadow of worrysome presence of Covid-19 i.e. coronavirus, but with hope that its impact is finally becomming reduced, hence the combined working model: some authors took part in the Conference in person, while others participated on-line from their homes or workpaces, whichever of the two models they found more cenvenient. Holding this Conference, thus, hinted waning in effect, sway and danger of covid-19, which was encouraging for us all and signalled a return to normal university-like way of working.

Faculty of Law did not stand alone in face of a challenge of organizing a jubilee tenth Scientific Conference. The following organizations contributed to this undertaking: International Union of Lawyers based in Moscow, European Public Law Organization based in Athens, Institute of Comparative Law based in Belgrade, Institute of Criminological & Sociological Research based in Belgrade, Serbian Fiscal Society based in Belgrade (national branch of International Fiscal Association) and Serbian Association for Legal Theory and Practice based in Belgrade. Evidently, an encouraging number of institutions from abroad showed, to our tremendous satisfaction, that this scientific gathering is highly appreciated outside Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina.

One hundred and thirty seven authors and co-authors from 15 countries (Russia, Italy, Germany, Romania, Hungary, Bulgaria, Greece, Austria, India, Peru, Serbia, North Macedonia, Croatia, Monetengro and Bosnia and Herzegovina with authors from both Republic of Srpska and Federation of Bosnia and Herzegovina) took part in work of the Conference, presenting 118 papers in Russian, English, Italian Serbian, Croatian and Bosnian language.

The following pages of this Collection of Papers from the Scientific Conference „Contradictions of Contemporary Law“ printed in three volumes on around 1.650 pages features 80 articles written by 92 authors and co-authors from 12 countries (Russia, Italy, Germany, Romania, Hungary, Bulgaria, Greece, Austria, India, Peru, Serbia, North Macedonia, Croatia,

Monetengro and Bosnia and Herzegovina both entities Republic of Srpska and Federation of Bosnia and Herzegovina included).

Articles are sorted according to traditional legal branches they belong to with the aim of facilitating use of this edition and its volumes for those interested in articles from a particular branch of law.

Articles have undergone peer review by esteemed and highly competent authors. Each peer reviewer, from among nearly one hundred of them, carried out a review of an article from branch of law where he or she gained reputation as an acclaimed and distinguished scholar. We also followed strictly principles of university hierarchy so as to exclude the possibility of having an article written by the author of higher rank reviewed by the author of a lower rank. This is a token of high quality in publishing scientific articles which, we are certain, will find their way to a broad circle of readers. The views and ideas put forward in these articles will not only help in understanding certain theoretical views, legal institutes and legal situations but also contribute to resolving a constitutional, administrative, international, civil, criminal or business legal issue.

Therefore, with an overwhelming joy of those who after an arduous work harvest the fruits of their labor, we hand over to the scientific and expert public this Collection of Papers: „Contradictions of Contemporary Law“. Whether prospective readers may have a word of praise or a word of criticism for our work, we would gladly hear it. Word of praise to make us proud of our work, and a word of criticism to help us make the next scientific conference even better than the previous one.

The last but not least, we extend our sincere gratitude to the coorganizers for helping to prepare and coordinte this conference, to the authors for contributing their articles and to faculty and administrative staff (without mentioning any names, for it would take up too much space) for participating in organization and for making every effort to hold the conference successfully and to produce this truly impressive Collection of Papers.

Professor Radomir V. Lukić

Chair of the Scientific board of the X Scientific Conference